

Dosarul nr.2r-514/16

Instanța de fond: Judecătoria Botanica mun. Chișinău – S. Dimitriu

Instanța de apel: CA Chișinău – V. Pruteanu, A. Gavriliță, L. Popova

DECIZIE

18 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:
Președintele ședinței
Judecători:

Svetlana Filincova,
Dumitru Mardari, Maria Ghervas,

examinînd recursul declarat de către Usataia Natalia în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Tamara Cotelea împotriva Nataliei Usataia cu privire la rezoluțiunea contractului de comodat, repararea prejudiciului cauzat, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 30 martie 2016,

C O N S T A T Ă :

Cotelea Tamara la data de 20 august 2015 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată cu completările ulterioare împotriva Nataliei Usataia, prin care a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, rezoluțiunea contractului de comodat, repararea prejudiciului material cauzat în mărime de 16 000 lei și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată (f.d. 29-32).

Prin hotărîrea Judecătoria Botanica mun. Chișinău din data de 02 decembrie 2015 s-a admis cererea de chemare în judecată la acțiunea Tamarei Cotelea împotriva Nataliei Usataia, s-a rezoluționat contractul de comodat, s-a încasat din contul Nataliei Usataia în beneficiul Tamarei Cotelea prejudiciul material cauzat în mărime de 16 000 lei, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 1 000 lei. S-a încasat din contul Nataliei Usataia în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 480 lei (f.d. 51).

Nefiind de acord cu hotărîrea instanței de fond la data de 23 decembrie 2015 Usataia Natalia a depus cerere de apel nemotivată, prin care a solicitat admiterea acesteia, casarea hotărîrii contestate cu pronunțarea unei hotărîri noi de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată sau trimiterea cauzei la rejudecare (f.d. 62).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din data de 08 februarie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Usataia Natalia, s-a acordat apelantei termen pentru achitarea taxei de stat în mărime de 360 lei și prezentarea apelului motivat pînă la ședința de judecată preconizată pentru data de 09 martie 2016, ora 10:00 (f.d. 65-67).

La data de 04 martie 2016 apelanta Usataia Natalia a depus cerere de amânare a ședinței de judecată din 09 martie 2016, pe motiv că nu a primit copia hotărârii motivate în limba rusă, motiv pentru care nu poate prezenta cererea de apel motivată (f.d. 71). Tototată a prezentat dovada achitării taxei de stat în mărime de 360 lei, stabilită prin încheierea instanței de apel din data de 08 februarie 2016 (f.d. 75).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din data de 09 martie 2016 s-a prelungit termenul de procedură pentru prezentarea apelului motivat pînă la următoarea ședință de judecată preconizată pentru data de 30 martie 2016, ora 10:00. Apelantei i s-a explicat consecințele neprezentării apelului motivat în termenul indicat (f.d. 77-79).

La data de 25 martie 2016 Usataia Natalia a depus cerere, prin care a solicitat amânarea ședinței de judecată, ridicarea dosarului de la examinare cu transmiterea acestuia instanței de fond pentru efectuarea traducerii în limba rusă a hotărârii motivate (f.d. 81).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din data de 30 martie 2016 s-a respins cererea de amânare a ședinței de judecată depusă de Usataia Natalia, s-a restituit cererea de apel împotriva hotărârii Judecătoria Botanica mun. Chișinău din data de 02 decembrie 2015 (f.d. 84-87).

Invocînd ilegalitatea încheierii instanței de apel, la data de 13 aprilie 2016 Usataia Natalia a depus cerere de recurs, prin care a solicitat admiterea acesteia, casarea încheierii recurate (f.d. 94-95).

În motivarea recursului recurenta a indicat, că instanța de apel la emiterea încheierii contestate nu a ținut cont de faptul, că ea a solicitat eliberarea copiei hotărârii motivate în limba rusă pentru a avea posibilitatea de a depune cererea de apel motivată, însă nu a primit copia solicitată. Astfel, la data de 25 martie 2016 a depus cerere privind amânarea ședinței de judecată, ridicarea dosarului de la examinare pentru transmiterea acestuia în instanța de fond pentru a traduce în limba rusă hotărârea contestată, cerere respinsă de instanța de apel.

Consideră că prin încheierea instanței de apel din data de 30 martie 2016 privind restituirea cererii de apel i s-a îngrădit accesul liber la justiție.

În conformitate cu art.425 CPC termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile.

Potrivit practicii judiciare intervalul de timp stabilit de lege în cadrul căruia părțile sunt în drept să declare recurs este de 15 zile din momentul pronunțării încheierii sau primirii încheierii integrale.

Din materialele cauzei rezultă, că copia încheierii contestate cu recurs a fost expedită în adresa recurenteii la data de 07 aprilie 2016 (f.d. 91).

Instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 13 aprilie 2016, în termen.

Potrivit art. 426 alin. 3, CPC recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC instanța de recurs, după ce judecă recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Analizând argumentele invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție opinează că recursul este întemeiat și urmează a fi admis cu casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 30 martie 2016 și restituirea pricinii la faza primirii cererii de apel, din următoarele considerente.

Potrivit art. 24 CPC „(1) Judecarea pricinilor civile în instanțele judecătorești se desfășoară în limba moldovenească.

(2) Persoanele interesate în soluționarea pricinii care nu posedă sau nu vorbesc limba moldovenească sînt în drept să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret.

(3) Prin încheiere a instanței, procesul se poate desfășura și într-o limbă acceptabilă pentru majoritatea participanților la proces.

(4) În cazul în care procesul se desfășoară în o altă limbă, instanța emite hotărîrea în mod obligatoriu și în limba moldovenească.

(5) Actele de dispoziție ale instanței judecătorești se înmînează participanților la proces, fiind perfectate în limba în care se desfășoară procesul ori, la solicitare, în limba de stat”.

Plenul Curții Supreme de Justiție în hotărîrea cu privire la respectarea legislației despre utilizarea limbii în procedura judiciară a dat următoarea explicație: „dacă hotărîrea instanței este expusă într-o limbă, pe care participanții la proces nu o cunosc, ea trebuie să fie citită de interpret în limba maternă a acestor participanți sau într-o altă limbă pe care ei o cunosc”.

Din materialele dosarului rezultă, că Usataia Natalia este vorbitoare de limbă rusă, la pronunțarea dispozitivului hotărîrii nu a fost prezentă, hotărîrea a fost întocmită în limba de stat, fără a se asigura traducerea acesteia în limba vorbită de apelantă.

Prin cererea din 23 decembrie 2015 Usataia Natalia a solicitat Judecătoriei Botanica mun. Chișinău eliberarea hotărîrii motivate în limba rusă (f.d. 55). Judecătoria Botanica mun. Chișinău, fără a soluționa cererea de traducere a hotărîrii în limba rusă, a transmis dosarul instanței de apel pentru examinarea apelului (f.d. 63).

Usataia Natalia prin cererile din 04 martie 2016 și 25 martie 2016 a informat instanța de apel că nu poate perfectă apelul motivat din cauza netraducerii hotărîrii în limba rusă (f.d. 71,81). Totodată a solicitat ridicarea cauzei de la examinare pentru remiterea în prima instanță pentru traducerea hotărîrii. Instanța de apel fără a se expune asupra demersului apelantei, a restituit cererea de apel pentru faptul că apelanta nu a înlăturat neajunsurile cererii de apel în termen și anume nu a depus apel motivat.

Instanța de recurs constată, că depunerea apelului motivat este condiționat de asigurarea traducerii de către instanța de fond a hotărîrii motivate în limba rusă.

În circumstanțele constatate, instanța de recurs ajunge la concluzia, că apelantei i-au fost lezate drepturile procedurale prevăzute de art. 56 CPC, fiind lipsită de posibilitatea de a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

Colegiul reiterează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (*CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982*).

În cazul *Airey vs. Irlanda* Curtea a arătat că dreptul fiecărei persoane de a avea acces la justiție se completează cu obligația statului de a facilita accesul. Statul este ținut să asigure oricărei persoane toate facilitățile rezonabile de drept și de fapt pentru a accede la instanță.

Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică. Imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere faptul că argumentele invocate de către recurentă sînt întemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa încheierea instanței de apel cu remiterea pricinii la rejudecare în instanța de apel la etapa primirii cererii de apel.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Se admite recursul declarat de către Usataia Natalia.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 martie 2016 în pricina civilă înaintată de către Tamara Cotelea împotriva Nataliei Usataia cu privire la rezoluțiunea contractului de comodat, repararea prejudiciului cauzat, cu remiterea pricinii la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Svetlana Filincova

Judecători

Dumitru Mardari

Maria Ghervas